

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ПРОТОКОЛ № 2

Засідання робочої (проектною) групи в рамках «Проектування та оновлення освітніх програм» зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин»
від 26.02.2020 р.

ПРИСУТНІ: *робоча (проектна) група спеціальності 202 «Захист і карантин рослин»* – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри захисту рослин Власенко В. А. (гарант програми), доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри рослинництва Жатов О. Г., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри захисту рослин Деменко В. М., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри захисту рослин Рожкова Т. О.;

стейкхолдери від академічної спільноти – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захисту рослин Бакуменко О. М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри захисту рослин Бурдуланюк А.О., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри захисту рослин Ємець О.М, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захисту рослин Осьмачко О. М., кандидат сільськогосподарських наук, професор Жатова Г.О., доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри рослинництва Троценко В. І., доктор біологічних наук, професор, завідувачка кафедри екології та ботаніки Скляр В. Г.

стейкхолдери від здобувачів третього рівня вищої освіти – Слобода Л.О., Півторайко В. В., Башлай А.Г.;

стейкхолдери від здобувачів другого рівня вищої освіти – Колесник О.В., Спичак Ю. І., Хоружа А. В., Фоголь О. А.;

стейкхолдери від здобувачів першого рівня вищої освіти – Бурикіна Т. М., Помазан О. М., Левченко Д. В., Пономарьов І. О., Дуб Г. С., Ляшенко Д.С., Нетьоса М. Г., Жорнокуй Ю. В., Гоч А. О., Фомовський О. О.;

стейкхолдери від роботодавців – начальник управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в Сумській області

Голінач Оксана Леонідівна, директор ТОВ «Агрохімія –Протект» (м. Суми, Україна) Ткаченко Олександр Миколайович, директор Інститут сільського господарства північного сходу НААН України Кабанець Віктор Михайлович, провідний менеджер Компанія BASF по Східному регіону України Кравченко Євгеній Васильович, в.о. директора ДУ «Сумська обласна фітосанітарна лабораторія» Бакланов Валерій Олександрович;

стейкхолдери від адміністрації СНАУ – доктор біологічних наук, професор, декан факультету агро технологій та природокористування Коваленко І.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з навчальної роботи факультету агротехнологій та природокористування Крючко Л.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з наукової роботи і з організації та проходження навчально-виробничих практик факультету агротехнологій та природокористування Масик І.М., доктор економічних наук, завідувачка відділу аспірантури та докторантури Лозинська І. В., кандидат економічних наук, завідувачка відділу якості Сумського Скляр І.Д.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Вступне слово декана факультету агротехнологій та природокористування КОВАЛЕНКА І. М.
2. Про організацію освітнього процесу в університеті (заступник декана з навчальної роботи факультету агротехнологій та природокористування КРЮЧКО Л.В.)
3. Системний підхід при підготовці фахівця першого, другого та третього рівня вищої освіти зі спеціальності 201 «Захист і карантин рослин» (ВЛАСЕНКО В.А.)
4. Обговорення за круглим столом з присутніми стейкхолдерами вимог виробництва до моделі фахівця зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин».
5. Прийняття рішень щодо формування моделі фахівця, освітніх програм та нового навчального плану зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин».

ВИСТУПИЛИ: Скляр І.Д., Крючко Л.В., Власенко В.А., Голінач О. Л.

БРАЛИ УЧАТЬ: Деменко В. М., Кабанець В. М., Ткаченко О. М., Півторайко В. В., Шевченко Д. В., Ляшенко Д. С., Кравченко Є. В., Колесник О. В.

Скляр І.Д. виступила щодо прийняття нового Закону про вищу освіту України, згідно якого вищі навчальні заклади мають самостійно розробляти модель фахівця та розробляти навчальні плани на основі освітньо-професійних та освітньо-наукових програм зі спеціальності з урахуванням потреб і вимог стейкхолдерів.

Крючко Л.В. довела до присутніх, що створені наказом ректора робочі групи з кожної спеціальності у продовж 2 місяців відпрацювали своє бачення моделі фахівця, структурно-логічної схеми та навчального плану. Крім того, доведено, що розробка нових навчальних планів проводиться з урахуванням чинного законодавства, потреб представників стейкхолдерів.

Власенко В.А. ознайомив присутніх з проектом моделі фахівця, структурно-логічною схемою освітніх програм та навчальними планами зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» трьох рівнів вищої освітньої підготовки.

Далі за планом засідання відбулося активне обговорення всіх питань щодо вимог до моделі майбутніх фахівців зі спеціальності 202 «Захист та карантин рослин» трьох рівнів вищої освіти, в якому приймали участь всі присутні на засіданні. Досконало було розглянуто проект освітніх програм спеціальності, навчальні плани та кожна дисципліна в них.

Голінач О. Л. висловила думку про необхідність готувати, в першу чергу, фахівців із захисту та карантину рослин для фітосанітарних служб Головного управління Держпродспоживслужби в Сумській області, а не спеціаліста широкого профілю в сфері агрономія. Тому необхідно переглянути проекти освітніх програм та навчальні плани і ввести до циклу дисципліни професійної та практичної підготовки, в яких вивчаються питання захисту рослин та внутрішнього і зовнішнього карантину тощо. Окрім того, пропоную звернути увагу студентів на підтримку вітчизняного виробника засобів захисту розповісти, які заводи ще залишилися, спеціалізації заводів та зосередити їхню увагу на біологічному захисті рослин.

Наше підприємство готове брати на практику хороших студентів.

Деменко В.М. надав інформацію щодо галузей, в яких здатні будуть працювати випускники спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» трьох рівнів вищої підготовки. Аналіз працевлаштування та конкурсних вимог на посади свідчить про те що, спеціалісти повинні мати знання вузького профілю, а саме – у сфері захисту та карантину рослин. У зв'язку цим дуже збалансовано (41 основних предметів і 32 (два блоки) за вибором – для бакалаврів, 13 і 16 (два блоки) – для магістрів та 14 і 6 (два блоки) – для аспірантів) виглядає освітня програма та навчальний план і логічна структура підготовки бакалаврів, магістрів та аспірантів. Необхідно враховувати, що реалізація спеціалізації викликає питання, тому що поглиблення знань зі спеціальності повинно проводитись постійно і має бути логічно побудовано, починаючи від бакалаврського рівня до аспірантського.

Кабанець В.М. акцентував увагу на тому, що поставлена задача підготувати спеціаліста-універсала зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин», але він повинен знати багато речей, тепер уже не пов'язаних із сільським господарством. У здобувачів першого-третього рівнів вищої освіти, на його думку, необхідно розвивати та підвищувати універсальні навички (*Soft skills*). Донедавна головним критерієм, на який компанії звертали увагу під час пошуку співробітників, була наявність диплома, що свідчив про вузьку професійну спеціалізацію. Усе інше вважалось позитивним, але не обов'язковим доповненням. Сьогодні ситуація кардинально змінилася. Роботодавцям потрібні різнопланові фахівці. Сучасні роботодавці розраховують на те, що кандидат матиме десятки різноманітних умінь. Здатність креативно мислити й управляти часом, навички комунікації, нетворкінгу, керування проектами, командування, володіння інструментами розробки сайтів, комп'ютерної графіки й відеомонтажу. Без згадки про це сьогодні не обходиться майже жодне оголошення про роботу. Чим вища посада, тим більші вимоги. Тому потрібно вводити до навчальних планів дисципліни або цикли пов'язані з розвитком та підвищенням універсальних навичок (*Soft skills*). Державне підприємство «Інститут сільського господарства північного сходу НААН України» пропонує надати

підтримку та можливість отримання практичного досвіду з набуття таких навиків здобувачам спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». Особливо заслуговує уваги значний ріст та розвиток аспіранта Півторайка В.В. як за спеціальністю, так і за набуттям універсальних навичок, який співпрацює з Інститутом сільського господарства північного сходу НААН України.

Ткаченко О. М. вважає, що для якісної комплектації служб підприємства доцільно було би знати випускникам спеціальності 202 «Захист та карантин рослин» інтегровані системи захисту рослин з урахуванням сьогоденних потреб міжнародного ринку в органічній продукції сільськогосподарських культур. Також, поряд з класичними методами діагностики енто- та фітопатогенного комплексу ширше залучати новітні продукти з цього питання, а також відповідне сучасне обладнання.

Півторайко В. В. Також висловив побажання, що наразі, коли йде перезавантаження сільського господарства в Україні з'являються іноземні стейкхолдери, які готові інвестувати в сільське господарство України, доцільним було б у період навчання додати часів на практичну підготовку, але не в аудиторії, а на виробництві, в іншому випадку, для спеціаліста складуться несприятливі умови на початку кар'єри.

Спичак Ю.І. висловив свої побажання, з погляду на досвід у поєднанні навчання та працевлаштування за фахом у компанії BASF, щодо посилення аудиторного навантаження з питань технологій захисту сільськогосподарських культур та підтримав думку Півторайка В.В. щодо збільшення періоду практики на підприємствах у період вегетації сільськогосподарських культур.

Фомовський О. О. підтримав складені проекти освітніх програм та навчальні плани, відзначивши їх збалансованість.

Левченко Д. В. наголосив, що важливо для майбутніх фахівців з захисту та карантину рослин володіти інформацією із охорон праці та безпеки навколишнього середовища і отримати якомога раніше ці знання, для студентів 1-4 курсів включити розділ «Надання першої медичної допомоги при дії пестицидів» можливо за рахунок часів, відведених на такі дисципліни як «Історія України і української культури», «Філософія».

Ляшенко Д. С. вважає, що фахівець із захисту та карантину рослин повинен бути універсальним, широкопрофільним, здатним організовувати і виконувати задачі у різних сферах, будь то захист рослин на підприємствах, фітосанітарна діагностика рослинної продукції, виявлення карантинних об'єктів або щось інше.

Масик І. М. зауважив, що необхідно посилити контроль за проходженням практики і прийомом її результатів. У студентів іноді відсутнє розуміння щодо того, куди вони прийдуть працювати і чим там будуть займатись, необхідно побачити у потенційних фахівців захисту і карантину рослин бажання працювати і розвиватись після знайомства з конкретним виробництвом.

Кравченко Є. В. провідний менеджер компанія BASF, яка є найбільшим у світі хімічним концерном, одним зі світових лідерів у виробництві засобів захисту рослин, детально переглянувши запропоновані освітні програми спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» різних рівнів підготовки фахівців, вважає, що вона відповідає сучасним вимогам до кваліфікованого працівника на виробництві.

Однак, є такі пропозиції.

1. Хотів звернути увагу на те, що поряд з класичними дисциплінами студенти повинні знати про програмні продукти, якими користуються у всьому світі при розробках, і які значно економлять час і ресурси.

2. До дисциплін фахового спрямування пропонується додати, складання схем з інтегрованого захисту культур з урахуванням новітніх технологій та засобів захисту рослин тощо.

3. Пропонується додати до дисциплін фахового спрямування оглядове ознайомлення з технічними прийомами захисту рослин. Також, бажано впроваджувати новітні програми для моделювання технологічної карти захисту сільськогосподарських культур, прогнозу поширення хвороб та шкідників тощо.

4. Організувати стажування викладачів на виробництві.

5. Варто було би більше підкріплювати теоретичні знання практичними навичками та вміннями.

6. Доцільно збільшити кількість спеціалізованих лабораторій шляхом використання виробничої бази партнерів (відповідно до укладених угод).

Готовий допомогти в будь-якому питанні, яке в моїх силах.

Наше підприємство готове брати на практику хороших студентів.

Колесник О.В. висловив зауваження і побажання, які ґрунтуються також на результатах обговорення зі здобувачами, а саме:

1. Оновлювати програмування, зараз застосовуються в навчанні застарілі програми.

2. Забагато заплановано часів на такі дисципліни як «Вища математика», «Фізичне виховання».

3. Дисципліна «Фізика», на думку студентів, не пов'язана зі спеціальними дисциплінами і не є обов'язковою для вивчення.

4. Бажано залучати до навчального процесу більше спеціалістів з виробництва.

5. Вивчати досвід передових світових і вітчизняних компаній, використовувати в навчальному процесі й рекламувати одночасно ефективні засоби захисту рослин.

6. Переглянути перелік і зміст завдань для самостійної роботи студентів з тим, щоб студенти реально встигали їх виконувати.

7. У тематичних кабінетах бракує наочності.

8. Розширити кількість вибіркових навчальних дисциплін, запропонувавши здобувачам перелік анотацій нових навчальних дисциплін.

Власенко В. А. зосередив увагу на тому, що в основі розроблених матеріалів щодо моделі спеціаліста викладена стратегія, тактика і практика підготовки конкурентоспроможного фахівця із захисту та карантину рослин різних рівнів вищої освіти, прохання до всіх присутніх – допомогти оформити та удосконалити цей основоположний документ. Освітньо-професійна та освітньо-наукова програми, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін (силабуси) залежить від викладача, а стейкхолдери повинні внести корективи з їх удосконалення, кінцевим результатом чого буде підготовка висококваліфікованого фахівця.

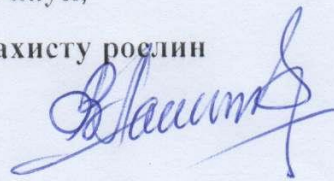
ВИРІШИЛИ:

1. Врахувати пропозиції та побажання висвітлені стейкхолдерами під час засідання робочої (проектною) групи в рамках «Проектування та оновлення освітніх програм» зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин».

2. Представникам стейкхолдерів надати свої пропозиції до робочих навчальних програм (силабусів) дисциплін навчального плану першого-третього рівнів вищої освіти щодо необхідних знань та умінь майбутніх фахівців зі спеціальності 202 «Захист та карантин рослин».

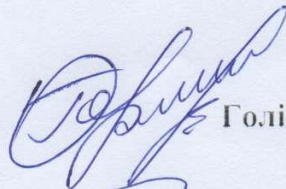
3. Продовжити практику таких засідань у подальшому та вносити корективи до розробленої моделі фахівця та освітніх програм, навчальних планів, тощо зі спеціальності «Захист і карантин рослин» з урахуванням сучасних потреб стейкхолдерів.

Доктор сільськогосподарських наук,
професор, завідувач кафедри захисту рослин
(гарант програми)

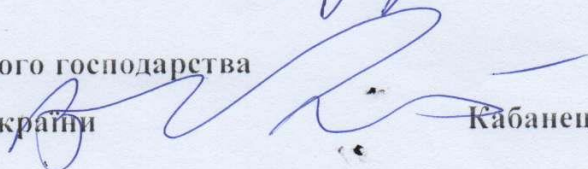
Власенко В. А.

Начальник управління фітосанітарної
безпеки Головного управління
Держпродспоживслужби в Сумській області

Голінач О. Л.

Директор Інститут сільського господарства
Північного Сходу НААН України

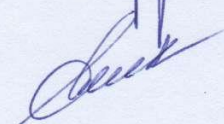
Кабанець В.М.

Доктор біологічних наук, професор,
декан факультету агро технологій
та природокористування

Коваленко І.М.

Кандидат економічних наук,
завідувач відділу якості СНАУ

Скляр І.Д.